

**BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

BASEL III - LİKİDİTE KARŞILAMA ORANI UYGULAMASI

**SIKÇA SORULAN SORULAR VE
AÇIKLAMALAR**

Soru No: 27

İlgili Hüküm: Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin (1) ila (3) numaralı fıkraları ile 14 üncü maddesinin (2) ila (4) numaralı fıkralarının uygulaması

Konu: Gerçek kişi ve perakende müşterilerin teminatsız borçlarının sigortalı olup olmamasına göre değerlendirilmesi

Soru: Gerçek kişi ve perakende müşterilerin düşük istikrarlı mevduatlarının/katılım fonlarının hesaplanmasında sigortaya tabi olunması/olunmaması durumu nasıl dikkate alınacaktır?

Cevap: Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin (1) ila (3) numaralı fıkraları sırasıyla;

“(1) Likidite karşılama oranı hesaplamasında, gerçek kişilerin ticari işlemlere konu olmayan sigortalı mevduat/katılım fonlarından düzenli nakit girişi ve çıkışı olanlar veya banka ile sağlam ilişkileri olması sebebiyle çekilme olasılığı çok düşük olanlar teminatsız borç sınıfında, istikrarlı mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır.”

(2) Birinci fıkrada belirtilen sağlam ilişkinin varlığının kabul edilebilmesi için banka ile gerçek kişi müşteri arasında aşağıdaki koşullardan en az birinin sağlanması gerekir.

a) Bankada bulunan mevduat/katılım fonu hesaplarından en az birinin asgari 12 ay öncesinde açılmış olması,

b) Vadesiz ya da vadesi belli olmayan kredisinin bulunması,

c) Bankadan kullandığı 12 aydan uzun vadeli bir kredisinin olması,

ç) Kredi ve mevduat/katılım fonu dışında kalan bankanın başka bir ürününü aktif olarak kullanması.

(3) Gerçek kişilere ait ticari işlemlere konu olmayan ve istikrarlı mevduat/katılım fonu tanımına girmeyen mevduat/katılım fonu ile istikrarlı olup olmadığına karar verilemeyen mevduat/katılım fonu, teminatsız borç sınıfında, düşük istikrarlı veya diğer mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır. Diğer mevduat/katılım fonu olarak sınıflandırılacak mevduat/katılım fonu ve bunların dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir.”

hükümlerini amirdir.

Yine aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin (2) ila (4) numaralı fıkraları sırasıyla;

“(2) Likidite karşılama oranı hesaplamasında, perakende müşterilerin sigortalı mevduatları/katılım fonlarından düzenli nakit girişi ve çıkışı olanlar veya banka ile sağlam ilişkileri olması sebebiyle çekilme olasılığı çok düşük olanlar teminatsız borç sınıfında, istikrarlı mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır. İstikrarlı mevduat/katılım fonu olarak sınıflandırmaya ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.”

(3) İkinci fıkrada belirtilen sağlam ilişkinin varlığının kabul edilebilmesi için banka ile perakende müşteri arasında 13 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) ilâ (ç) bentlerinde belirtilen koşullardan en az birinin sağlanması gerekir.

(4) Perakende müşterilere ait istikrarlı mevduat/katılım fonu tanımına girmeyen mevduat/katılım fonu ile istikrarlı olup olmadığına karar verilemeyen mevduat/katılım fonu, teminatsız borç sınıfında, düşük istikrarlı veya diğer mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınır. Diğer mevduat/katılım fonu olarak sınıflandırılacak mevduat/katılım fonu ve bunların dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir.”

hükümlerini amirdir.

Bilindiği üzere, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 63 üncü maddesinin birinci fıkrası kredi kuruluşları nezdlerindeki tasarruf mevduatı ve gerçek kişilere ait katılım fonları, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından sigorta edilir hükmünü, üçüncü fıkrası ise sigortaya tâbi olacak tasarruf mevduatı ve gerçek kişilere ait katılım fonlarının kapsamı ve tutarı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ve T.C. Hazine Müsteşarlığının olumlu görüşü alınmak suretiyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fon Kurulu tarafından belirlenir hükmünü amirdir.

Bu kapsamda, Türkiye'de faaliyet gösteren bir kredi kuruluşunun yurt içi şubelerinde gerçek kişiler adına açılmış olan ve münhasıran çek keşide edilmesi dışında ticari işlemlere konu olmayan Türk Lirası, döviz ve kıymetli maden cinsinden;

a) **Tasarruf mevduatı hesaplarının** anaparaları ile bu hesaplara ilişkin faiz reeskontları toplamının,

b) Katılma hesapları birim hesap değerleri ve özel cari hesapların,

100 bin TL'ye (yüz bin TL) kadar olan kısmı sigorta kapsamındadır.

Dolayısıyla, vadesine bakılmaksızın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından sigorta edilen **gerçek kişi** mevduat/katılım fonunun faiz reeskontları ile birlikte 100 bin TL'ye kadar olan kısmı likidite karşılama oranı hesaplamasında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtildiği gibi düzenli nakit girişi ve çıkışı sağlıyorsa veya banka ile müşteri arasında aynı maddenin (2) numaralı fıkrasında belirtilen koşulları taşıdıkları için sağlam ilişkileri olması sebebiyle çekilme olasılığı çok düşük olan kategorisinde değerlendirilebiliyor ise bu hesaplar **istikrarlı** mevduat/katılım fonu olarak dikkate alınabilecektir. (Sağlam ilişkinin tespiti için bkz. Soru 26)

Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkralarında belirtilen koşulları taşıyan sigortalı mevduat/katılım fonunun 100 bin TL'yi aşan kısmı ile istikrarlı mevduat/katılım fonu kabul edilmek için gerekli kriterleri taşımayan mevduat/katılım fonu ve istikrarlı olup

olmadığına karar verilemeyen mevduat/katılım fonu ise Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında belirtildiği üzere **düşük istikrarlı** olarak dikkate alınmalıdır.

Öte yandan, Türkiye uygulamasında Tasarruf Mevduatı Sigortası Fonu kapsamında sigortalı kabul edilen mevduat/katılım fonu gerçek kişilere aittir. Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasında, bankanın şubesinin ya da ortaklığının bulunduğu ülke mevzuatının gerçek kişiler dışındaki herhangi bir kişiye ait mevduatı/katılım fonunu sigortalı mevduat/katılım fonu olarak değerlendirdiği hallerde o şubede ya da ortaklıkta bu kapsamda tutulan mevduatın/katılım fonunun istikrarlı olarak değerlendirilerek hesaplamaaya dahil edilmesi gerekmektedir.